

DET ØKOLOGISKE RÅD
FREMTIDENS MILJØ SKABES I DAG

30. marts 2011

Pressemeddelelse fra Det Økologiske Råd

Danmark må tage Fukushima-katastrofen alvorligt

Fukushima-katastrofen får også konsekvenser i Danmark. Folketinget kan ikke længere sidde med hænderne i skødet og passivt iagttage, hvad der sker med atomkraften ude i Europa. Regeringen må arbejde for at de værste atomkraftværker i EU lukkes ned.

Det Økologiske Råd udtrykker sympati og medfølelse med den japanske befolkning, der i løbet af kort tid er blevet ramt af en tredobbelt katastrofe. Katastrofen omfatter både jordskælv, tsunami og radioaktive udslip fra en alvorlig ulykke på Fukushima Daiichi atomkraftværket. Ulykken udvikler sig stadig og er en af de værste atomkraftulykker, verden endnu har set [1].

Som følge af Fukushima-katastrofen vil Japan højst sandsynligt lukke nogle af sine atomkraftværker. Og allerede nu har de politiske følger bredt sig til resten af verden: Tyskland har lavet midlertidige stop af syv ældre værker, Kina tøver med godkendelse af nye værker, og Italien, USA og Indien overvejer nye krav [2]. EU-kommissionen planlægger stress-tests for de i alt 143 europæiske reaktorer, og Klimakommissær Connie Hedegaard udtaler, at "Atomkraften har haft en del medvind på det sidste – det er slut nu" (Berlingske Tidende 16.3.2011).

Det vil være naivt at tro, at Fukushima-katastrofen ikke også får konsekvenser i Danmark. Ifølge formand for Det Økologiske Råd, Bo Normander, er det første lærestykke, at Folketinget ikke længere kan sidde med hænderne i skødet og passivt iagttage, hvad der sker med atomkraften ude i Europa:

"Regeringen må i EU presse på for at få lukket de europæiske reaktorer ned, der har mangelfuld reaktorindeslutning, forældede designs eller ligger i aktive jordskælvsområder. Man må også forsøge at forhindre levetidsforlængelser for de ældste reaktorer for at undgå forværringer af sikkerheden."

Indførelse af realistiske sikkerhedskrav antages på forhånd at kunne få konsekvenser for f.eks. atomkraftværkerne Isar og Neckarwestheim i Tyskland, Dukovany i Tjekkiet, Paks i Ungarn, Mochove i Slovakiet, Krsko i Slovenien, det planlagte Belene a-kraftværk i Bulgarien og Ukkuyu i Tyrkiet.

Det andet lærestykke er, at der bør udvikles en dansk politik for, hvordan der kan skabes lige konkurrencevilkår i EU mellem vedvarende energi (VE) og atomkraft. De nukleare teknologier har stadigvæk deres egen traktat – EURATOM-traktaten, som fortsætter med at legalisere direkte og indirekte økonomisk støtte til atomkraft. F.eks. modtager forskning i nukleartechnologi i gennemsnit mere end tre gange så mange økonomiske midler om året som EU-forskningen i VE og energieffektivitet [3].

"Danmark og andre EU-medlemslande, der ikke har atomkraft, må arbejde for at afvikle eller reformere EURATOM-traktaten. Dette kan ske gennem enighed på en fælleseuropæisk regeringskonference eller ved, at de enkelte medlemslande trækker sig fra traktaten, hvis det kan konstateres, at afvikling eller reform ikke kan lade sig gøre," siger Bo Normander.

Herudover bør man udforske nye politiske mekanismer, der tager sigte på at udvikle og modne den vedvarende energis teknologier. En oplagt ide kunne være at arbejde for at indføre et *europæisk fællesskab for vedvarende energi (ERENE)* [4] - et koncept, hvis nødvendighed skal ses i lyset af, at mange fremtidige VE-infrastrukturprojekter bliver så store og dyre, at de enkelte lande ikke kan realisere dem alene.

Yderligere oplysninger:

Bo Normander, Formand Det Økologiske Råd, tlf. 20 87 19 33
Niels Henrik Hooge, Energirådgiver, Det Økologiske Råd, tlf. 21 83 79 94
Uffe Geertsen, Energirådgiver, Det Økologiske Råd, tlf. 39 68 07 50

Noter

[1] De japanske sikkerhedsmyndigheder har kategoriseret Fukushima-ulykken som en kategori 5-hændelse på den internationale INES-skala, hvad der bl.a. svarer til ulykken på den amerikanske Three Mile Island i 1979. Uofficielt har de amerikanske og franske myndigheder imidlertid opgraderet den til en kategori 6-hændelse svarende til Kyshtym-katastrofen i Mayak i det tidligere Sovjetunionen. Her slap i 1957 70-80 tons højradioaktivt affald fra et militært oparbejdningsanlæg ud i miljøet. Senest har den uafhængige atomsikkerhedsekspert Dr. Helmut Hirsch i en analyse bestilt af Greenpeace konkluderet, at der er tale om en kategori 7-hændelse. Analysen kan ses her: <http://www.greenpeace.org/usa/en/media-center/reports/Fukushima--INES-scale-rating/>

[2] I Kina, hvor et jordskælv i Sichuan i 2008 kostede 90.000 mennesker livet, har man indtil videre lagt alle nye atomkraftprojekter på hylden, hvad der berører 40 nye reaktorer, som skulle have været påbegyndt i løbet af de næste fem år. I Schweiz er alle planer om nybyggerier foreløbigt skrinlagt. I Tyskland er syv af de ældste a-kraftreaktorer koblet fra strømmettet i foreløbigt tre måneder. Hertil kommer, at i Sverige er 64 pct. af befolkningen nu mod nye a-kraftværker og i Italien er en planlagt folkeafstemning om genindførelse af atomkraft udsat foreløbigt et år. I USA såvel som Indien skal alle a-kraftværker undersøges.

[3] Heri er ikke indregnet budgetoverskridelserne for den franske fusionsreaktor ITER, der betyder, at alene de danske forskningsbudgetter belastes med mindst en halv milliard kr. ekstra. Hvor stor forskellen generelt er i støtteniveau, kan ses af det forhold, at f.eks. OECD-landene siden 1974 har brugt 55 procent af deres energiforskningsbudgetter på a-kraftrelateret forskning, svarende til 1250 milliarder kr. - mere end seks gange støtten til forskning i vedvarende energi.

[4] ERENE's opgave bliver at udvikle og udnytte en fælles strategi for EU's potentiale for et fuldstændigt skift til vedvarende energi, herunder at skabe forudsætningerne for en optimal udnyttelse af de alsidige klimatiske, geologiske og hydrologiske forhold, der gælder for forskellige vedvarende energikilder og deres geografiske fordeling i Europa. Strategien omfatter forskning og vidensfordeling, et fælleseuropæisk strømnet, fælles virksomheder, anlægsinvesteringer, støttemekanismer og samarbejde mellem EU-medlemslandene.

Se: *ERENE, European Community for Renewable Energy, A feasibility study* by Michael Schreyer and Lutz Mez in collaboration with David Jacobs, Commissioned and published by the Heinrich Böll Foundation, June 2008, <http://www.boell.de/downloads/ecology/ERENE-engl-i.pdf>

Se også sammendrag på dansk:

http://www.gef.eu/fileadmin/templates/pdf_files/ERENE_ExecutiveSummary_DA-EL.pdf